

Cumartesi
1
AĞUSTOS
1942

Başmuhariri: ABİDİN DAVER
TELEFON: 23300
ADRES: Cağaloğlu
Nuruosmaniye Caddesi
No: 54
Telgraf: İKDAM İstanbul

İKDAM

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

SAVİ — 1082 — SENE — 3
DİKKAT
Gazeteye
gönderilen
evrak geri
verilmez.

FIATİ
Her Yerde
5
Kuruştur

Dr. Behçet Uz Denizlide Bir Hitabede Bulundu

“Sizin emirleriniz her zaman iyi şekilde ifa edilmiş olacaktır,,

**“Memlekette yükselen tek ses İnönü’nün etrafında mah-
teşem bir millî birliğin ifadesidir. İçimizde sizlere
hizmet için hudutsuz bir iş sevgisi vardır,,**

**Almanyayı hava
hücumlarıyla ez-
mek tehdidi**

İngiliz hava orduları ku-
mandanı, hava mareşali
Harris’in, Alman mil-
letine yaptığı tehdidin
müessir olabilmesi için,
evvelâ varmak, azami
şiddetle varmak lâzım-
dır. Halbuki İngilizler,
şimdi yalnız mehtaptan
mehtaba vuruyorlar.

Yazan: ABİDİN DAVER

İlk önce Londra radyosu, da-
ha sonra ajans haberleri İn-
giliz hava orduları kuman-
danı hava mareşali Harris’in,
Alman halkına hitaben yaptığı
bir tehditten bahsettiler. Baş-
ta Almanca olmak üzere, 28 dil-
le tekrarlanan bu tehdidi, Lon-
dra radyosunun Türkçe neşriyatı
takip ediyor. Duymayanlara Ana-
dolu ajansımız verdiği şu hula-
sayı takdim ediyoruz:

“Almanyayı durmadan bomb-
bardan edecekiz. Elimize
kurtulamazsa inkâr yoktur. A-
kılarımıza gece gündüz devam
edeceğiz. Bu hareketlerimiz bir
intikam hissinin doğmamak-
tır. Emelimiz Almanyayı har-
be devam eden bir hale
getirmektir. Şimdi de düşman-
larımızın gözünüzün önünde
hiç kalmayacaklar.

Amerikalılar daha yeni Avru-
pa harbine iştirak etmeye başla-
dılar. Onlar da bu tarzda hare-
ket etmeye başlarsa halinizi
düşünün. Kara ordularımızın el-
de ettikleri galibiyetler ne olur-
sa olsun, havada galibiyet kaza-
namazsınız. Biz bu galibiyetli
kazanmak üzeriz.”

İngiliz hava kumandanının
tehdidi, bu hulasadankinden çok
daha kuvvetlidir. Alman mil-
letine, hitaben,

— Göz açmadan, nefes al-
dırmadan sizi bombalayacağız;
Almanyada taş taş üstüne bi-
rakmayacağız; bu amansız bom-
ba ve ölümlü sağnağandan kur-
tulumak isterseniz başmızdakileri
atınız, diyor.

Bu korkunç tehdit bir zaman,
Hitler’in İngilizlere hitaben
yaptığını aynıdır. 1940 yazın-
da, Fransa yenildikten sonra,
Alman devlet ve hükümet Sefti,
İngilterenin görülmemiş bir şid-
detle bombalanacağını söyle-
miş; filvaki, Alman hava ordus-
u da, başta Londra olmak üze-
re, birçok İngiliz şehirlerine,
İskoçyanın meşhur olan sağı-
naklı yağmurlarından çok bom-
ba yağdırmıştı.

8 ağustos 1940 da 400 uçaklık
bir hava ordusunun hücumu
ile açılma töreni yapılan ve İn-
giltere meydan muharebesi ad-
ı verilen bu Alman bombar-
danları, birincisinden ortala-
rına kadar devam etmiştir. O
zamanki İngiliz resmi harp tebli-
ğelerinden çıkardığımız hula-
sa, gözümüz önünde duruyor.
Almanlar, iki buçuk aya yakın
bir müddet bemen hemen fas-
lasız, İngiltereyi bombalamış-
(SONU SA. 3 SÜ. 4)

Ticaret Vekili köylü isteklerini tesbit etti

Denizli 31 (A.A.) — Ticaret
Vekili Dr. Behçet Uz, dün Ay-
dın, beraberinde Aydın va-
lisiyle belediye reisi olduğu hal-
de ayıldktan sonra Köşk İsta-
syonunda halkla görüşmüş, Na-
zillide Halkevinde Aydın vali-
sinin de huzurıyla yapılan bir
toplantıda da pamuk müstahsil-
lerinin ihtiyaç ve arzularını din-
lemiş, kazanın açıl ekmeğin ih-
tiyacının temini için muktazi
direktifleri vermiştir.

Doktor Behçet Uz, Sarayköy-
de karşılanmış ve tarım satış
kooperatifinde halk toplanarak
Sarayköylülerin ve civardan ge-
len heyetlerin ihtiyaçlarını din-
lemiştir. Pamuk müstahsilleri

Vekilden sulama işinin teminini
istemiştir.

Her tarafta halk son karar-
ların doğurduğu umumi sevinci
devlete olan yüzde 25 mahsul
borçlarını severek ödediklerini
heyecanla Vekile ifade ve Milli
Şefe ve hükümete bağlılıkları-
nın ve derin sevgilerinin öla-
ğına delâletlerini Ticaret Vekil-
inden rica etmişlerdir.

Saat 19,10 da Ticaret Vekili
Denizliye muvasalat etmiştir.
Büyük tezahürlerle karşılanan
Vekil, ziyaretlerden sonra De-
nizli vilâyetinin garbi Anadolu
dokumacılar küçük san’at ko-
operatifleri birliğinin açılış res-
(SONU SA. 3 SÜ. 1)

Ekmek ve iâşe işleri Valinin, bu hususta mühim beyanatı

**Ekmek işindeki gecikmeler muvakkattir.
Her bakımdan memleket büyük bir darlık
çekmiyecektir. İntikâra sapanlar
şiddetle cezalandırılacaklardır**

Vali ve Belediye reisi Dr. Lütfi
Kırdar dün kendisiyle görüşen bir
muharirimize şu beyanatta bulun-
muştur:

“Ticaret Vekâleti işe müstahsil-
ci vilâyetler teşkilâtının lâğvedil-
mesi üzerine İstanbul Bölgesi işe
müdürlüğünün vazife ve salâhiyet-
leri İstanbul belediyesine, Fiat mü-
rakabe komisyonunun vazife ve sa-
lahiyetleri de Dahilî Encümenine ve-
rilmektedir. Milga teşkilâtın e-
linde bulunan bütün işler ve bun-
lara ait evrak ve dosyalar devr alin-
di. Bu işler halen belediyece görü-
l-
(SONU SA. 3 SÜ. 1)

Vali ve Belediye Reisi
Dr. Lütfi Kırdar

İran Kabinesi istifa etti

Tahran, 31 (A.A.) — İran baş-
vekilî Suheyli kabinesi âzasın-
dan bir kaç kişinin çekilmesi üze-
rine İran hükümetinin istifa et-
tiğini parlamentoya bildirmiştir.
Yeni hükümet teşkil edilinceye
kadar kabine vazifesine devam
edecektir. Zaannedildiğine göre
istifanın sebebi tamamlanmış
siyasete ait meselelerdir.

Mebuslar Ankaraya dönüyorlar

Ankara, 31 (İkdam muhabir-
inden) — Büyük Millet Meclisi’nin
Pazartesi günü yapacağı toplantıda
bulunmak için tebliğler yapılmış
olan Vekiller ve mebuslar seyahat-
larına başlamışlardır.

ALMANLARA GÖRE

Aşağı Donda Ruslar bozguna uğradı

Ordu uçları Don’un
180 kilometre cenu-
buna kadar uzandı

**Kuçevskaya
zapt edildi**

Berlin, 31 (A.A.) — Alman
ordularının Başkumandanlığının
tebliği:

“Alman, Romen ve Slovak
kuvvetleri 230 kilometrelik bir cep-
hede Don’un aşağı mecrasında
geçerek bu kesimde müdafaa-
da bulunan düşman kuvvetlerini
bozguna uğratmışlardır. Seri
müfrezelerle piyade ve avcı tü-
menlerinin uç kolları dağın-
bir hâlde kaçan düşmanı takip
etmektedirler. Bu seri müfrezeler
yaptıkları takip esnasında bir
kaç yerde düşmanın iletici
gerek onun ıvıltı katkını kes-
mişlerdir. Alman tank ordus-
unun uçları Don nehrinin 180
kilometre cenebuna kadar gel-
mişlerdir.

Bu sebatantı mühim bir
demiryolu kavşak noktası olan
Salsk’in zaptı için çarpışmalar
olmaktadır.

Bir piyade tümeni Kuçevska-
ya’yı zaptetmiştir. Alınan esir
ve tahmin miktarı durmadan
artmakta ve iletici hareketin sü-
reti dolayısıyla henüz tahminler
(SONU SA. 3 SÜ. 1)

Yeni Tefrikalarımız

Yeni Tarihî Tefri- kamızı Bekleyiniz ÜSTAT ZİYA ŞAKIR

**En güzel ve en muvaffak
eserini İKDAM Okuy-
cuları için hazırlıyor...
Pek yakında**

Bir Papas Uçtu

Yazan: Fikret Âdil

Bu eser Beyoğlu’nu ve oranın bohem hayatını yaz-
mış olan «Asmalı Mescid, 74» müellifi tarafından
hazırlanmıştır. Bu itibarla tefrikamız kahramanla-
rından bir çoğunu tanımak okuyucular için kolay
olacaktır.

BİR PAPAS UÇTU

Bundan bir çok seneler evvel şehrimizde büyük bir
alâka uyandıran bir kaçırılma vak’asının romanlaştır-
ılmış şeklidir.

BUGÜN BAŞLADIK

Kerç yarımadasını ve Kafkaslar cephesini gösterir harita

SOVYETLERE GÖRE

Cephelerde Gerileme safhası sona erdi

Cenup kıtalarına
verilen emirlerde şu
bildiriliyor:

**“Geriye tek bir
adım atılmamalı,,**

Moskova, 31 (A.A.) — Reuter
ajansının hususi muhabiri bildir-
iyor:

Don kavşında tekriben 58 ki-
lometre murabba genişliğinde
bir sahada Bozkır bölgesinde
bâbirine pek uzak üç noktada
yanı Batalsk’de, Tsimlinskaya
da ve Kletskeya’da üç büyük mu-
harebe cereyan etmektedir.

Kletskeya’nın cenebu garbisin-
de mücadele bu şehrin cenebu-
na kadar yayılmıştır. Şehir Ka-
laçın 130 kilometre şimalinde
Don kavşının şark ucunun orta-
(SONU SA. 3 SÜ. 5)

Yine o mesele

Siberyaya bir Japon hücumu bekleniyormuş

Londra, 31 (A.A.) — Daily Mir-
or gazetesinin askeri münek-
kidi yazıyor

“Bir senedenberi Sovyetler u-
zak şark mevzilerini iyice tak-
viye etmişlerdir. Mareşal Blüher
ve General Stern Japonların ya-
zın sonu gelmeden taarruza geç-
ceklerinde nenin bulunmaktadı-
r. Japonlar Mançukoya asker
yığmağa devam ediyorlar. Bu
kuvvetlerin arasında Malezya
ve Birmenyada çarpışan kuv-
vetler da vardır. Japon keşif tayya-
releri Amerikalıların yaptıkları
(SONU SA. 3 SÜ. 1)

Ankara Haberleri

KOK KÖMÜRÜ

**Istanbulda henüz 10 bin
ton kok satılmış bulunuyor**

Ankara’dan verilen malûmata göre İstanbul-
da daha 80 bin ton kömür dağıtılacaktır

Ankara, 31 (İkdam muhabir-
inden) — İstanbul’un kök kö-
mürü ihtiyacı ve beyanamesi
meselesi etrafında alâkadar me-
clislerin verdiği malûmata gö-
re beyanname doğrultusunda pa-
rası ve muamelesi tamamlan-
mış kök kömürü miktarı 10.000
tonu bulmuştur. Halbuki İstan-
bulda tahsis edilen kök kömürü
miktarı 90.000 ton olduğuna gö-
re halkın kömür ihtiyacının kar-
şılanmasına devam edilecektir.
Beyanname vermek ve doldur-
mak halkın istifadesi için baş-
vurulmuş bir tedbirdir. Eğer be-
yanname almakla kömür tedar-
ik ve kolaylığı elde etmek
mümkün oluyorsa beyanname-
ler icabında köprü başında da
herkese dağıtılacağı tebarüz
ettirilmektedir.

İkinci Cephe hazırlıkları

Amerika hava şefleri

İngilterede yeni
teşkilât kuruyor

**Almanlar Belçi-
kada hava alanı
hazırlıyorlar**

Londra, 31 (A.A.) — Birleşik
Amerika hava kuvvetlerine
mensup büyük Britanyadaki
kuvvetlerin komutanı Tümgene-
ral Sparetz bugün isimleri aşı-
ğında yazılı Amerikan generale-
rinin Büyük Britanyada bulun-
duklarını söylemiştir. Bunlar
Birleşik Amerika hava servisi
komutanı Tümgeneral Frank,
Birleşik Amerika hava av servi-
si komutanı Tümgeneral Hunter
destekleme servisi komutanı
Tümgeneral Candee ve Ameri-
ka orduları hava kuvvetleri
Kırmızı Başkan Tümgeneral
Duncan’dır.

Amerikan hava kuvvetleri gel-
leri İngilterede yeni teşkilatları
nı kurmak ve Amerikan filoları
nın Britanya hava kuvvetleriyle
ne şekilde işbirliği yapacakları
nı tesbit etmekle meşguldürler.
(SONU SA. 3 SÜ. 7)

Dün gece işlenen cinayet

**Bir genç bıçakla
vurulmuş öldürüldü**

Dün gece saat 22 de Valde hanın-
da bir cinayet işlenmiştir. Hadise
şöyle cereyan etmiştir:

17 yaşlarında bulunan ve Marlin
dokuma fabrikasında çalışan Kema-
lettin yanında Ali ve Osmana ad-
larında iki işçi kız olduğu halde bir
karpuzcu dükkânının önünden ge-
çerken birisinin öksürüğünü işi-
miştir. Yanındaki kızlara:

“Hadi siz gidin, ben şimdi gidim”
Demis ve 20 yaşlarında bulunan
Mehmedin yanına yaklaşıp öksür-
mesi sebebiyle sonun, bunun
ayıp olduğunu da ilâve etmiştir. Ali
oğlu, Kemalettine:

“Ayıp olursa olsun”
Diyince Kemalettin cebindeki ka-
mayı çıkarmış ve Mehmedin muhtel-
tel yerlerine saplamıştır. Mehmed
6 yerinden aldığı yaralarla hemen
ölüm, Kemalettin kanamalı kanalı-
zasyon çıkuruna atarak Balıkdaki
dayısının evine kaçar.

Fakat az sonra emiyet memur-
ları Kemalettini evde ele geçirmiş-
lerdir.

TAHİRE

No: 42

Yazan: ZİYA ŞAKİR

Fahri'nin, dindarane bir huyu ve ihtiram ile (Kerbela şehidi) nin merkadine yaklaştı. Fakat, herkes gibi, yerlere ka-pamı, Bilküs, dindar durarak gülmüş parmaklıkları sımsıkı yakladı. Kalkındı saf hümeti ifade eden asilâne bir eda ile boynunu sol tarafa bükerek gözlerini kapadı. Laal rengi dudakları hafifçe kapandı. Ancak kendisinin iştebileceği bir sesle, şöyle söylemeye başladı:

— Ey, şahı şehidi Kerbelâ. Ey nuru didei Muhammed Mustafa!.. İşte; baş açık, yalın ayak senin huzuruna geldim. Senden, yardım istiyorum... İnsanların ruhuna tamamiyle vâkıf olan (Huda) şöhret ki, senin pâk cehdinin saf ve ulvî şeraifinden kıl kadar ayrılmıyorum. Ve ayrılmaya da, aklımdan geçir-miyorum. Yalnız, o mutafakar şeraifin safiyetini ihlâl eden cahil, haris ve menfaatperest âhondlar, mütehiylerle cıdile girmek istiyorum. İslamiyetin, asrı saadetleki sadelik ve samimiyetini hâfız edenlerle mücadele ediyorum. Bu yük-sek ve temiz gayeye vâsl olmak için (Bab) ın açtığı hakikat yolunda yürümeye çalışıyorum... Bâtil bir mezhep icat etti diye, (Bab) ı dâhilerden var. O - nu rafazı ühad ile itham eyleyenler var. Hatâ kendisinin küfrüne hükümlerle yâle var... Halbuki (Bab) ın mezhebi, hüriyet mezhebidir. İnsan-lara vıdan hüriyetinin, senin coddî pâkin öğretmedi mi?... Çıhan, cehalet ve taassup atesleriyle yâp tutuşken, senin mübarek coddin, beşeriyetin imdadına yetişmedi mi. O ateş söndürüp onun yerine hidayet ve hüriyet nurunu yerleştirmede mi? İnsanların en fazilet-kârı olan baban (Aliyyü-Murtezâ), İslamiyetin hüriyetini, tekrar cehalet dövrünün istibâ-dında döndürmek istiyen Eme-vilerle mücadele etmedi mi?.. Bu uğurda, can vermedi

mi?.. Kadınların en pâk ve tâ-hiri olan anası (Fatmetüz-zeh-râ) hayatında bir gün değil, bir saat bile taassubun zulmü ve istibdadı altında inledi mi?... Dü-şüncelerini serbestçe söylemek-ten, ilim ve irfan ile istigal et-mekten menedildi mi?... Güll gibi nermin simasına üzerine, sim-siyah bir peçe çekildi mi?... Se-nin ve senin masum (ehli beyt) inin kanlarını Kerbelâ göllerine döken yegâne sebep, (Yezîd) in hırs ve istibdadı değil miydi?... Ey, beşeri hüriyetin faziletini insanlara öğreten (Resulü kibri-yâ) nın neclî necibî!.. (Hüri-yet şehitlerinin sultânı) oldu - ğun için iğte, senin huzuruna geldim. Senden istimat ediyorum. Asırlardırberi harisler, menfaatperestler ve müstebit - ler tarafından kapanmış ve şimdi de (Bab) ın himmetile açılmış olan hüriyet yolunda yürümek için senden yardım ve kuvvet istiyorum. Vıran olan (İran) a acı, Taassup uğrunda kurban olan şehitlere merhamet et. Bana, kudret ve cesaret ver. İranî ihata eden zulmete, bir damla olsun, nur verebileyim... Sana malumdur ki yolum, se-nin yoludur. Tek ben, gaye - me muvaffak olayım da, sonun da senin sonun olsun.

Fahri'nin, bu sözleri söy - lerken, adeta kendinden geç - mişti. Hiç farkında olmadığı hâlde ses, perde perde yüksel - mişti. Diğer ziyaretçilerin na - zar dikkatlerini celbetmek için Molla Ali, hafifçe koluna dokunarak kendisini ikaz etmek mecburiyetini hissetti.

Fahri'nin, (şehidi Kerbelâ) nın huzurunda bu minucatta bulunduğundan sonra, kalbinde büyük bir ferahlık, ruhunda hâ - rikülâde bir cesaret hissetti.

Türbeden çıkarken, yine sokak kuyafetine girdi. Metin bir sesle: — Şimdi de, (Seyid Kâzım) ın ziyaretine gidelim. Dedi.

(Daha var)

Balatta bir motor soyulmak istendi

Dün gece Balatta başarılmak istenilen bir korsanlık vak'ası polislerin vaziyete el koymasıyla yarıda kalmış ve buna teşebbüs edenler suç üstünde yakalanmışlardır.

Ahmet, Salihattin ve Ali adında üç arkadaş Balat iskelesine bağlanmış ve içinde kereste yüklü bulunan bir motörü gündüzden gözlerine kestirmişlerdir. Gece ortadan el ayak çekilince yavaşça motöre girmişler birer birer keresteleri aşırmağa başlamışlardır.

Bu esnada devriye gezen polisler bu korkusuz korsanların zamansız gece faaliyetlerini merak ederek iskeleye yaklaşınca vaziyeti anlamışlar ve derhal onları işlerini tamamlamadıkları bir halde iken yakalamışlardır. Suçlular hakkında takipata başlanmıştır.

— Evet, ben de hatırlıyorum. O gün bana mücazından, temayülünden ve insanları iyi tanımak iminden bahsetmişsiniz. Hatta aklımda iyi kaldı ise, insanlar bir hırslı tamin etse, tab'an haris olduktan sonra, başka bir hırs icat eder gibi şeyler söylemişsiniz.

— Bu sözünüzü pek iyi anladım.

— Meselâ insanda para hırsı olabilir, şöret hırsı olabilir. Bir de kadın hırsı olmaz mı?

— Ah yavrum, artık sevda bidden geçti. Sevmek demlerini yaşamak gençlerin hakkı. Sizden hakkımız? Aklı ve saadeti siz gençlere bırakalım.

— Seni sesini açaltı.

— Öyle söylüyorsunuz amma Cemile sızı seviyor.

— Ne söylüyorsunuz? Yavrum, sen deli mi oldun?

— Aklım temamiyle başımda olarak söylüyorum ki, siz de o - nu seviyorsunuz.

Hayret bey sararmıştı. Gözle - rini Saminin gözlerinden ayır - mıştı amma, bakışlarına bir - denbire bir parlaklık gelmişti.

Hayretine belli etemeyeceği çâşarık:

— Böyle şeylere inanma yav -

Bir işçinin bacağına makine kapı

Sütlücede bir fabrikada çalış - maktaki olan işçilerden Ramî dün sabah ayağına makineye kapmış ve bacağı diz mafsallından kopmuştur. Baygın bir halde hastahaneye kaldırılan Ramî - nin hayatı tehlikededir.

KÜÇÜK HABERLER

★ İhtilâf ve ihracat birlikleri şimdiye kadar 15000 ton kâğıt tevzi etmiştir. Bu miktar mev - cut kâğıdın dörtte üçünü teşkil etmektedir.

★ Dahiliye Vekâleti Müsteşarı Faik Toksal dün sabahki eks - presle şehrimize gelmiştir.

★ Ankara polis enstitüsünün imtihanları sonuna ermiştir. Bu devrede de mezun olanlar yüz - de yetmiş beşten fazladır.

İhtikâr Haddinin Tayini

Bugün Ticaret Odasında yapıla - cak bir toplantı ile teahit edilecek

Toplantıya Esnaf Mümessilleri de iştirak edecek

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar dün sabah fat - murakabe bürosunda her sa - bah içtimate eden daimî encü - mene giderek encümen âzasi - le temas ve mesai taksimatı, çalışma şekillerini tesbit et - mis ve encümen toplantısın - da hazır bulunmuştur.

Vali encümenin ayrıldı - kan sonra Ticaret Odası id - are heyeti toplantısına riayet etmiş, bugünkü fiatlarla yeni kararlar üzerinde inceleme - ri yapmıştır. Vali, Ticaret Odası idare heyetinden bele - diyenin devir aldığı işe ve ihtikâr haddinin tayini işin - de âzami yardım istemiştir.

Ticaret Odasındaki mü - kazeler neticesinde bugün sa - at 11 de esnaf cemiyetleri ve ileri gelen Ticaret müesses - elerinin mümessilleri Ticaret Odasında bir toplantı yapı - ması takarrür etmiştir.

Misafirler ev sa - hibini koğuyor

İş mahkemeye düştü

Karagümmük Derviş Ali ma - hallesi, Sinan sokak 4 numaralı evin sahibi bulunan 70 yaşların - da Zehra isminde bir kadın bun - dan 15 gün evvel posta memur - larından Hüseyin evini kendis - ine bakması şartı ile senetli ola - rak vermiştir.

Fakat Hüseyin, karısı Lütfiye ile daha ilk gününden eve yer - lince perâsile satın aldığı gibi Zehrâyı kapı dışarı etmeye kalk - mıştır. Her fırsatta ona hak - ret ederek kadını canından bık - tırmak yolunu tutmuşlardır.

Bu istiskale dayanamayan Zeh - ra bir kavgâ esnasında da fazla hakaret gördüğünden polise müracaat etmiş ve bir cürmü meşhat ile onları mahkemeye vermiştir.

Petrol ve ticaret ofis - leri birleşmeyecek

Dünkü sabah gazetelerinde çıkan Petrol ve Ticaret Ofisleri - nin birleşeceğine dair olan haber tamamen asılsızdır. Bu haberler dün petrol Ofis Müdürü Talha Sabuncu ve Ticaret Ofis Umum - Müdürü Cemil Conk tarafından tekzip edilmiştir.

GÜNÜN İÇİNDEN...

Yeni işe siyasetimizin hedefleri ne olmalıdır?

Yazan: HAYRİ MUHİDDİN

Yeni işe siyasetimizi uyandır - tıccarımız çok iyi anlamıştır. Fakat, sanırım, bir kısım halk - ımız bu siyasetimizin hedef ve sonuçlarını laykile kestireme - mektedir.

Yeni işe siyaseti, birinci de - recede, iş piyasasının kökü o - lan istihsale dinamik bir hacim büyüme tedbiri koymuştur ki bu tedbir tamamiyle rasyondur. Müstahsil köyli, şimdi, mahsu - lünü hem serbest, hem iyi bir fiata satabileceği için en geniş hacimde ekecektir. Bu suretle, bir defa, istihsal otomatizmi ha - rekete geçirilmiş, istihsal şah - landırılmıştır.

Değil bu yıl mahsulünün ser - bestçe piyasaya çıkarılması, hat - ta, yalnızca ekimin artmasını gerektir kulan bu tedbir bile ti - caret piyasasına tesir etmeye kâfidir. Çünkü gayet hassas o - lan istihlâk piyasası, yarı mah - sulün gittikçe çoğalacağına e - min olunca, yüksek fiatla alın - mış mal elinde tutamaz.

Eskiden bir müstahsil veya bir toptancı piyasasının bütün dal - galarına hiç kapılmayabilir; ve malını, daha buhranlı za - manda daha iyi bir fiat için u - zunu müddet saklayabilirdi. Bu - gün bu durum tersine dönmüş - tür. İlerisi gittikçe bolluk gös - tereceği için, piyasa adamı, ma - lın kendine mal olmuş fiattan aşağı düşmesi tehlikesine karşı elindeki stokları ister istemez piyasaya çıkaracaktır.

Demek ki istihsalin otoma - tizmi, istihlâk piyasasının da otomatizmini harekete geçirir. Ancak, hükümetimiz şüphesiz çok iyi bilir ki, birinci el toptan - cılar dilerlerse aralarında bir

nevi fiat tröstleri kurarak piya - sanın bu otomatizmini öleyici ve aldatıcı oyunlar yapabilir ve fiatları tutabilirler. Fakat, bu sabotaj, olmayacaktır. Çünkü memleketin birinci el hububat toptancıları Türk tacirleridir. Burada, şüphesiz, millî vıdan unsuru çok büyük bir rol oyn - yacaktır.

Birinci el toptancılarımız el - bette bu sabotajın büyük vıdan - ını mes'uliyetini çığneyemezler. Şüphesizdir ki ikinci hedef, mahsulün istihsal bölgelerinde değil, istihlâk bölgelerinde fiat - larını düşürmek için, münaka - lâtın ayanlanması olacaktır. Çün - kü, ticaret, yalnız bir malın nak - linden başka birşey değildir.

Fiatların yine piyasanın ken - di otomatizmi düşmesi, yani normalleşmesi için, ihtilâf ve ihracatın da serbestliğe yakın azami bir derecede ayanlanması gerektir.

Memleketimizde ilk buhranı çıkmaklayan, ithal edilen mal - ların azalması ve maliyet fiat - larının daha çok sun'ı olarak yükseltilmesidir.

Harikali bir enerji ve realist görüş kudreti göstermekte olan Ticaret Vekâletimiz, bu prob - lemi de halledilebilirse plân ba - sarı ile gerçekleştirilmiş ola - caktır.

Ondan öteye hükümetin, fa - kir halk zümrelerine devlet ha - zinesinden vesika ile zarurî yi - yecek ve giyecek dağıtması ka - lır ki bu serbet piyasayı asla il - gilemez.

Fakat, piyasa tam normale ge - lineye kadar, daima kıryana - cak olan biricik zümreyi de ko - rumuş olur.

ADLIYE

KORIDORLARINDA

Anası, Babası, Yeri, Yurdu, Yaşı olmayan adamın şahitlik derdi

Sapancada tarla yüzünden çıkan dava köylü Veliyi deliye döndürmüştü...

Adı Veli idi. Şahit olarak dün leniyordu. Hakim sordu:

— Anan?
— Yok.
— Baban?
— Yok.
— Soyadın?
— Yok.
— Mesleğin?
— Yok.
— Okuman yazman?
— Yok.

— Adresin?
— Yok.
— Sabakan?
— Yok.

Bu cevaplar karşısında hakim gülümsüyerek onun yüzüne bak - tı:

— Pekî dedi, senin neyin var?.. Sen yerde misin, gökte misin, in misin, cin misin?

Bu sefer o safiyetle şu cewa - (Devamı 3 üncü sahifede)

BİR İHBARA GÖRE

Bir adam karısını zehirledi

Kadının cesedi me - zardan çıkarılacak

Dün sabah Müddeiumumiğe bir kadının kocası tarafından zehirlenip öldürüldüğü hakkın - da bir ihbar yapılmıştır. Bu ih - barı yapan da ölen kadının an - nesi Nafiadır.

Kadının söylediğine göre, bundan bir ay evvel Yakovaya giden Nafiaya geri döndüğü za - man damadı kızının amı olarak öldüğünü haber vermiştir. Kad - ın, Kızı Ayşenin genç yaşında böyle birdenbire ölmüş olma - sını şüpheli bulmuş ve ondan kızının mezarının nerede oldu - ğunu sormuştur.

Kızın, buna müsbet bir ce - vap veremeyince meseleyi to - runlardan tahkik etmeye ka - rar vermiş ve araştırmalarına başlamıştır. Bir müddet sonra Kâzım torunlarından birini a - zarlarken ona: «Seni de annen gibi zehirlerim!» diye tehdit et - miştir. Bunu işiten Nafianın şüphesi, aramız ve müddeumu - miğe müracaat etmiştir.

Müddeiumumilik tahkikata gi - rişmiştir. Ayşenin mezardan ce - sedî çıkarılarak morga gönderi - lecek ve otopsi yapılarak hakî - ki ölüm sebebi araştırılacaktır.

Bir kuyu tamircisi parçalanarak öldü

Heybeliada Yorgi oğlu Mü - tiyadis kuyu tamir ederken mu - vazenesini kaybettikten sonra kuyunun içine yuvarlanmış kafa - sının on beş metre derinliğindeki kuyunun potel demirlerine çap - rıktan parçalanarak ölmüş - tür. Mütiyadisın muayenesi ya - pılmış, gömülmesine izin veril - miştir.

Üsküdar Halkevinin bu geceki eğlencesi

Üsküdar Halkevi sosyal yar - dım şubesinin Kızılcı Parkın - da hazırladığı gece eğlencesi bu gece yapılacaktır. Eğlencenin mükemmel olabilmesi için Tak - sım gazinosu artistleri ile Ala - banda revüsü baletlerinin bu geceye iştirakleri temin edilmiş tir.

Gecenin hasılatı ile yoksullara kömür ve odun tevzin edilecek - tir.

Festival hazırlığı

Eminsözü Halkevinin hazırla - dığı millî oyunlar festivali ha - zırlıkları ilerlemektedir. Anado - ludan davet edilen ekipler gel - meğe başlaştılar. Yapılan pru - valar da bugünlerde sona ere - cektir.

Halkevi bir festival bulmaca - sı da hazırlamıştır. Bu bulma - ca hayledecekleri festival eğ - lenceleri esnasında kıymetli he - diyeler verilecektir.

SÖZ GELİŞİ

Kitaba uygun!

Gazetelerde sık sık bir kitap ilân görülmüştür:

— Derin nefes alma idman - ları..

Hayret! demek, karpuz ka - vun fiatları önünde yaptığımız da kitabı çıkmış!..

Garip bir yemek!

Bir gazetenin her gün oku - yucularına tavsiye ettiği yeme - lere bir göz atarak, arpacı kum - rusu gibi derin derin düşün - meyi severim. Fakat dün tav - siye ettiği bir yemek ismi gö - rdim anlıyamadım.

— Tavuklu makarna!

Diyor. Tavuklu makarna mı? Makarna nerede var ki?

Acaba, kümeste saklanmış, makarna mı demek istiyor?!

CIMBİZ

DIŞ POLİTİKA

36 ıncı ay..

Yazan: Ali Kemal SUNMAN

1939 eylül aylarındanberi otuz altı ay geçti. Evvelâ bir Avrupa harbi halinde başlıyan harp bu - gün dünyayı kaplamış bulun - yor. Otuz altı ayın vekayinden hiç olmazsa belli başlıları daha unutulmamıştır. Bu vekayı ne kadar ehemmiyetli olursa olsun harbi neticeleürecek gibi ol - mamıştır. Onun için harp için - cü senesinin son ayına girmiş ol - masına rağmen artık yakında biteceğini gösteren âlâmetler da - ha belirmemiştir. Gergi çoğu gi - ti ağı kaldı demek için kuvvetli sebepler yok değildir. Lâkin ka - lan az her halde az buhranlı ol - mayacaktır. Muharipleri daha birçok ve pek etkin güler bek - liyor. Harbin başında ilk büyük ihtimal ileri sürülen bu su - retle kavganın uzun sürmeyeceği kestirilmek isteniyordu: 1 — Bü - tün vesalî hareketle getirerek ve bitiren mîllete harp işlerini gördürerek yıldırım sür'atî ile düşman tarafına hücum etmek düşmanın cephe gerisini de vur - mak suretile senayini tahrip e - derek bu harbi çabuk bitirmek mümkündür.

Bunu Alman tarafı böyle dü - şündü. 939 danberi hazırladığı harp vasıtalarını yerdeki ve havadaki motorlarını işleterek ve Almanyanın servet ve kuv - vet mebnalarını da harbi baş - mak işine tahsis etmekle her halde zafer çabucak kazanıla - cak diye hesap edildi. İlk gün - lerdeki muvaffakiyet ve sür'at mühimdi. Fakat harbi bitirmek istediği gibi bitirebilmek otuz - tıncı ay da geldiği halde daha mümkün olmamıştır.

Güne harbin uzun sürmeye - ceğini ileri sürenlerin ortaya koyduğu ikinci ihtimal bunun aksine başka türlü idi. Onlara göre abluka altına alınan Al - manya çok geçmeden türlü mahrumiyetlerle karşılaşmağa mecbur kalacak, haritten muh - taş olduğu iptidai maddeleri ge - tirtmeyecek, bu mahrumiyetin tesiri harpten bıkaçak, vaz geçecek ve saire gibi.

Bu da olamıştır. Çünkü şim - diki Almanya geçen seferki dün - ya harbinde Kayser Almanya - sının basına gelenleri bilmez değildi. Geçen sefer Almanya - nın hakikaten abluka yüzün - den çok zarar gördüğü ve nih - yet bir gün harpten bıkacağı gö - rüldü. Lâkin o harbin bıraktığı derslerden ibret alınması, ist - ifade edilmemiş değildi.

Sonra Almanyanın bu harpte çabuk yürüyerek kavgaдан vaz geçeceği iddiası da daha harbin başında Fransızlara, İngilizle - rin tetkik erbabına da bir ilti - fat görmemiş bir sözden ibaret kalmıştı.

Çünkü Almanya bu harbe ge - lişi güzel, bilmiyerek sürüklen - miş değildi. Geçen harbi gör - müş bilmiş, onun zırtıplarını çekmiş olanların düşünüşü ne olursa olsun yaşlı başlı orta de - recede bir Almanya da on sezik, yirmi yaşındaki gençlerin teza - hirât yaparak sokaktan geçti - ğini görürken heyecan duymak ta, 1918 sonbaharındaki mağla - biyetin acısını yeni yetmiş ne - sillerin acısı çıkaracağını düşün - mekte idi.

Bilhassa 935 denberi yeni ka - nunlarla teşkilât Almanyanı ta - mamile askerliğe hazırladığı gibi yıldırım harbinin icaplarına göre müdafaa cerecelerine halkın böyle bir harpte neler yapması lâzım geleceğine dair her şey öğretiliyordu. Hulâsa Alman - ya hazırlanmış olarak bu harbe girmişti.

Onun için Almanyanın az za - munda harpten bıkaçacağı, Al - manyada ihtilâl çıkacağı yolun - da harbin ilk aylarında ortaya sürülen bir takım iddiaların ta - mamile yanlış olacağını söyle - yen İngilizler, Fransızlar yan - dırmışlardır.

Otuz altı aydanberi harbe da - ha başka âmillere karışmış ol - du. İtalya, Rusya, Japonya ve Amerika da bu harpten uzak kalamamışlardır. Harbin türlü meseleleri baş göstermiş, bun - lar birbirine girmiştir bir hal almış - tür. Harbin üçüncü senesinin son ayı olan 942 agustosuna gi - rerken de daha birçok düşün - lerin çözülebileceği zaman işi olacağı anlaşılıyor.

KADIN DEĞİL Mİ?

Nakleden: MUAMMER ALATUR No. (55)

rum, dedi, şimdi durup durur - ken bu yaşında muharem refi - kanızı iğfale mi kalkacağım? Be - nin hakkınızda ne hisler besle - diğimi pekiâlâ bilirim. Ben sa - na evlâdım nazarla bakardım. İ - kinize karşı da derin bir muhab - betim vardır.

— Sözlerinden gücenmeyiniz. Fakat ben karımı sevdiğinizi çok iyi biliyorum. İnsan yaşlan - ma bilir amma, gönü taze olduktan sonra neden sevmesin? Tabiat burada da bir hükümünü ıera e - diyorsa, sizin ne kabahatiniz var?

Hayret bey gözlerini önünde - ki tabağa eğdi:

— Yavrum, dedi, bu sözde bir hakikat olduğuna şüphe yok. Şimdi büyük bir İngiliz muhar - ririnin acı bir sözünü hatırla - dım. Bu zat aşağı yukarı şöyle diyordu: İhtiyarlık faciası, in -

sanın ihtiyar olmasında değil, ihtiyarlığın rağmen genç kal - masındadır. Evet, ben de inkâr etmem ki, hakikaten gönüm ta - zed kalmıştır. «Sevda o bir peri - dir...» Nasıl, böyle bir şir ola - cak amma, şimdi iyi hatırlamı - yorum.

Sami düşündü. İhtiyar koda - mana her şeyi büsbütün söyle - tecekti galiba..

— Acaba siz bu genç kadına, onun arzu ettiği gibi bir koca o - lamadınız mı? Çünkü çok defa dikkat ettim. Cemile hanımın si - ze karşı muamelelerinde daima bir husunet, soğukluk olduğu - nu gözden kaçırmıyordum. İlkönce refikansa karşı bir muhabbet duyumsa, bu, şüphesiz size kar - şı olan muhabbetimden ileri gelmiştir. Fakat şimdi böyle söy - leyince vaziyet değişiyor. Ben hiç bir zaman sizin genç ve

müşterek hayatınızda bir gölge olmak istemem. İşlerimizi ayıra - lım. Birbirimizi görmeyelim. E - ğer Cemile hanımın da, dediği - niz gibi, bana karşı bir meyli varsa, unuttur gider.

Sami şöyle düşündü:

— Nasıl da rolünü tam bir ak - tör gibi oynuyor? Bir taşla iki kuş vuracak. Hem beni şirket - ten atılacak, (çünkü ona karşı tehlikeli bir adam olmağa bağ - lıdım. hem de nasıl olsa, günün birinde Cemilesine kavuşacağ - ım.

— Öyle söylüyorsunuz amma, dedi, artık iş istenmedi. Dün gece kârımla tamir kabul et - mez ağır sözler konuştuk. Zaten ben kendisini hiç sevmiyordum. Bir kere... Buna mukabil sizin ortada bir cürmünüz yok. Bel - de onu mes'ut edemedim. Ola - bilir ya! Lâkin onun da mes'ut

(Daha var)

Dr. Behçet Uz Denizlide bir hirtabede bulundu

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
mini yapılmıştır. Doktor Behçet Uz burada bir nutuk irat etmiştir.

Vekil bundan sonra belediye tarafından şerefine verilen akşam yemeğinde bulunmuş Buldan'a gitmiştir.

Bu sabah Denizliye avdet eden Vekil, Tavas, Acıpayım, Çal kazalarında ve civarındaki harmanları görüp halkla temas için tekrar buraya hareket etmiştir.

Denizli 31 (A.A.) - Ticaret Vekilinin Kooperatif birliğinin açılış töreninde söylediği nutukun mühim parçaları şöyledir:

— Aziz Denizliler, muhte rem herşerilerim,

Saracoğlu hükümetinin aldığı kararların tabiiyat ve ne ticaretin memleketin istihsal sahalarında görmek ve başka ihtiyaçlarınızı öğrenmek maksadile size yurddışlarıma yakından temas etmek üzere aramızda bulunuyorum. Az zamanda yurdu geniş bir sahaya ulaştım. Burada çok yüksek teza hürlerini gördüğüm Şef sevgi ve saygısı ve hükümet güveni beni teşvik etti. Yurdu bu geçtiğin gün ve feyizli bölgele rinde yükselen tek ve kudretli ses, İnönünün etrafında toplanan hasmetli bir milli birliğin ifadesidir. Adana ve Balıkesir den başlayarak Manisa, İzmir, Aydın ve civarları aynı canlılıkla bu samimi tezahürler içinde cıvılcıyor. Meziyetli bir milletin bu kudretli sesini bu rüdan bütün yurddışlara ilan etmek zevk ve şadeliğinin bahçetliğine için sizlere şükranla rını sunmak isterim.

Cumhuriyet hükümetinin, Türk milletinin eziz varlığını dan kudret addıkça bağarınmayacağı hiç bir iş olmadığı kanaatındeyim. İçimizde sirlere hizmet için budutuz bir iş sevgisi ve vüfika aklı vardır. Ülkenin tam ve kâmil bir inşaatı mazar har büyük ve kudretli Şefimiz İnönünün etrafına indutdu nûbet bekleyen bir nefes gibi, bu milletin hizmetine hasrı refs etmeye canımız pahasına da olsa azmetmiş insanlarız. Bu illehanla sizin arzularınız, emirleriniz, hizmetleriniz her zaman için iyi şekilde ifa edilmiş olacaktır. Bunu ihtilap dairim olan Denizlide bütün memleketle arzelmış olmakla derin bir saadet duyuyorkaym.

Türkiye Cumhuriyetinin yaptığı büyük hamlelerimizin bittirmedi. Ve bittirmedi de, Çünkü hamle bittiği gün, hamleler bittiği zamanı kaplıdır. Bizim için inihlil ve inihlil başlar. Hamleler bir millet kansız bir vücut gibidir, kolay yakılır. Cumhuriyet hükümeti böyle bir hataya asla düşmez.

Yeni hükümetimiz, Saracoğlu hükümeti, işte bu iman ile ve sizden aldığı güvenle memleketin ihtiyaçları üzerinde duarecak, Türk milletinin refahı kavuşması için gereken yolları açacak ve bilhassa dünya herculmerci içinde Türk milletinin mukaddes haklarını, dünya vaziyetindeki nazik ve ehemmiyetli durumunu daima gözö-

1932 senesinin son ayları. Beyoğlunda, bir binanın birinci katında, sokaktan yarım duvar ve pencere ile ayrı olduğu için farlı olmanın odanda, uzun boylu, balmumundan dö-külünüz uzun yüzlü bir genç, uzun parmaklarla tuttuğu fransızca şiir kitabından okuyor: Titrer ve çarpın bir zavru kus gibi, Şu kalbi, kışkız, göğüsünden korurur, Ve gözden hayvan dostun diye, Öñüne istihlar ile atardın.

Bu, Yorgos papazı. Elinde tuttuğu kitap Beaudelaire'in meğhur «elem çikçikleri».

Papaz, son mısırı bitirdik-ten sonra, eskil bir hamur tah-tasından yapılmış çilingir sof-rasından bir kadeh aldı, içti. Yanmazda kadınlardakı bükerek birbirlerine baktılar, içlerinden biri, Türkiye olarak şunları söyledi:

— Bu Atinalar hep böyle dir. Dünyada kendilerinden baş-

la erkek yok zannederler. Ne-rede buranın erkekleri, nerede onlar!..

Kadın kendi hesabına pek haslı idi. Zira, Atınaya gidecek burada gördüğü işi orada da görmeğe kalkışsa, muhalhakk ağıltan ölürdü.

Henri Berstein'in Melo pi-yesini aynı tarzda anlayışınız, papaz ile dost olmamıza sebep olmuştur. İçimizde de, bu piyesin «Bach» m ikinci «suite» inden müphem olduğunu düşünüyorduk. Piyesi, Türkiye benim ter-cüme ettiğimi ve Darülbeyde oynandığını, benim tarafından Bedia «eski» Muvahhid Hanım

delâletile, henüz o zamanlar kitap halinde çıkmadığı için fransızca el yazması Yunanistan'a gönderilerek tercüme edildiğini öğrenince, papaz samimiyeti arttı. Ben de, papaz ile «Charles Boyer» arasındaki derin mübahemeti o zaman fark ettim, papazın bu esere hayranlığının manasını da anladım.

Papas, hakikaten «Charles Boyer» nın tipinde idi, sahne hak-reketleri, sesi ona benzeyordu. Bilhassa kadınlara üzerindeki tesiri, Boyer'in tesirine yakındı. Şunu da söyleyeyim ki, bil-mukabele kadınlara da papaz üzeride büyük bir tesiri vardı.

Yorgos Papaz kimdi? His ile mantıktan birisini seçmek lâzım gelse, ben, muhalhakk hissi alırdım. Bu sebepten papaz ile tanıştıktan sonra kendisinin kim, kimin nesil olduğunu araştırmadım. Hislerim ile tanıştığım kimseler hakkında sonradan öğrendiğim pek az hatırlıyorum. İlk görüş ve hissin bende çok büyük tesiri vardı. Sevimli bulduğum adamı, kim olurlarsa olsunlar, sevmekte devam ederim. Fena adamları derhal hissetmek hususunda yanlışladığımı da inanırım. Hem mazî ile uğraşmak, gerilere dönmek ol-

Bir gün, yine o senenin son aylarında - bunları hatırlayı-şım tuhaf değil mi? - Beyoğlunda «Glorya» sinemasının bek-leme salonunda, Niko Galatis ve papas ile otuyorduk. İçeriye, ressam Arif Dino girdi, yanımıza geldi.

Papaz ile Arif Dino birbirle-rini görünce hemen kucaklaştılar. Sonra, yaram saat kadar, hiç etraflarına bakmadan, rumca konuşurlar. Pek tabii birşey anlamadım anlamadığım şey-leri öğrenmek de âdetim oldu-ğundan sordum. Arif Dino uzun boylu anlattı. Ben de size anlatayım. (Daha var)

Ekmek ve işleri

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

melekler, Belediyenin bu vazifeleri elinden yapabileceği için yardım etmemi kadrosuna ihtiyacı olduğunu meydandadır. Bu itibarla milga teşkilat küçültülmek mensupların-dan bir kısmı belediye emrinde çalıştırılmaktadır.

Bölge işleri müdürlüğünün ve mü-rakabe komisyonunun meşgul oldu-ğu işlerden bir kısmı esasen belediye vazifelerine dahil maddelerdir. Gerek onlar, gerekse diğer vazife-le pek tabii olarak bir itina ile ifa edilecektir. Asıl olan kararların refah ve huzuru, tamam yolunda hizmet etmekte, içinde bulunduğumuz ferkatlerde partilere rağmen hal-ken hiçbir suretle sıkıntı çekmemi-si için bütün teşkilat mensupları birliktede azami gayret gösterilecektir. Hükümetimizin itihaz ettiği son ka-rarlar neticesinde memleketle bariz bir ferehlik hissedildiğini matbuat-mız memnuniyetle kaydedmiştir.

Hükümetle alınıp olan kararların matbuatlar dahilinde hüsnü suretle tabiiğe ehemmiyet veriyoruz. Sa-lahiyetimizin geçmesi içinde icap eden diğer kararları da vakti ve za-manında itihaz ve tatbik etmeğe itina edeceğiz.

Matbuatın gördüğümüz yardıma müteşekkirdir. Alınan işler olursa gazetelerimiz bunları bize bildirmek le elbette himmet ve muavenetle bu lumnus olurlar. Ancak muhterem matbuatımızın belediye için kurru kurruya şikâyet yazılardan ziyade bizi ikaz ve tenzir edici, hatırlatma-kışme düşüncülerini tedbirleri de bildirerek bizi irad edici mahiyette neşriyatta bulunmalarıdır. Tüccar ve esnafın da memleketle olan alaka ve meşvuretiyle fazla kazanç har-ından vazgeçmesini ve makul bir işle ilgili emellerini icap ettirir; Milli Kuruma hükümeti tamamen bağı mer'i ve mahfuz olduğu için bir çok maddelerin satımındaki ser-besliğe rağmen makul kâr hadisini aşmak, mal satmak veya zincirle-mek ticaret yapmak eyle ve ihtiyac maddelerinin halka bakiyaya mal ol-masına sebep olmak gibi hamleketle-de bulunarak elbette kazanan pen-sesinden kurtulmamışlardır. Diğer taraftan halkımızın da ihtiyacın-dan fazla mal, eyle vesaire biriktir-meye kalkması icap eder. Hükü-metimizin aldığı feyizli tedbirler sa-pasından memleketimizin hiçbir za-man büyük bir darlık çekmeyecektir. Bugün olduğu gibi yarı da her şey her yerde bulucubilecektir. İstihsalın ona göre tanzim edilmek-tedir. Halkımızın müstakbel ihtiyac-larını bu günden temin etmek dü-şüncesinde dahi şimdiki ihtiyacından fazla eyle, gıda maddesi vesaire biriktirmeye kalkmaz. İhtiyacımız bir telis esendir ve zarardır; piyasada darlık doğurur. Vatandaşları su-kutunda biriktir. Buşay istihsalat mekleri az olmadığı halde mevcut stok mal, ihtiyacı tamamen karşıla-mak vaziyetinden çıkmıştır. Fakat pek kısa bir zaman içinde yeni mah-sul, tamamlı ve bol olarak idrak ediliş istihsalat az edilecektir. Bu arada halka tezi edilecek ekmek miktarını azaltmak istemiyoruz. Onun için şehirde bazı semtlerde mu-vakkat bir darlık görüyor. Bunun önlenmesi için lumn gelen tedbir-le alınmaktadır. Bu vaziyet devam etmeyecektir. Halkımızın muhtain olmas ve memleketin içinde yasa-

nünde bulunarak, muhafaza edilebilmek için Türk ordusuna her ihtimale cevap verebilecek üstün kudret ve kabiliyetle tutulacaktır.

İşte bugün açtığımız bu istis-sadi müesse de Cumhuriyetin diğer birçok faydalı eserleri a-rasında yer alacaktır, bunlar Ege birisi olacaktır. Denizli ve Eda havzası, hatı bütün memleket bunun feyizli neticelerinden faydalanacaktır. Birliğiniz, sizlere ve Türk milletine uğur-lu olsun.

denizli 31 (A.A.) - Ticaret Vekilinin Kooperatif birliğinin açılış töreninde söylediği nutukun mühim parçaları şöyledir:

— Aziz Denizliler, muhte rem herşerilerim,

Saracoğlu hükümetinin aldığı kararların tabiiyat ve ne ticaretin memleketin istihsal sahalarında görmek ve başka ihtiyaçlarınızı öğrenmek maksadile size yurddışlarıma yakından temas etmek üzere aramızda bulunuyorum. Az zamanda yurdu geniş bir sahaya ulaştım. Burada çok yüksek teza hürlerini gördüğüm Şef sevgi ve saygısı ve hükümet güveni beni teşvik etti. Yurdu bu geçtiğin gün ve feyizli bölgele rinde yükselen tek ve kudretli ses, İnönünün etrafında toplanan hasmetli bir milli birliğin ifadesidir. Adana ve Balıkesir den başlayarak Manisa, İzmir, Aydın ve civarları aynı canlılıkla bu samimi tezahürler içinde cıvılcıyor. Meziyetli bir milletin bu kudretli sesini bu rüdan bütün yurddışlara ilan etmek zevk ve şadeliğinin bahçetliğine için sizlere şükranla rını sunmak isterim.

Cumhuriyet hükümetinin, Türk milletinin eziz varlığını dan kudret addıkça bağarınmayacağı hiç bir iş olmadığı kanaatındeyim. İçimizde sirlere hizmet için budutuz bir iş sevgisi ve vüfika aklı vardır. Ülkenin tam ve kâmil bir inşaatı mazar har büyük ve kudretli Şefimiz İnönünün etrafına indutdu nûbet bekleyen bir nefes gibi, bu milletin hizmetine hasrı refs etmeye canımız pahasına da olsa azmetmiş insanlarız. Bu illehanla sizin arzularınız, emirleriniz, hizmetleriniz her zaman için iyi şekilde ifa edilmiş olacaktır. Bunu ihtilap dairim olan Denizlide bütün memleketle arzelmış olmakla derin bir saadet duyuyorkaym.

Türkiye Cumhuriyetinin yaptığı büyük hamlelerimizin bittirmedi. Ve bittirmedi de, Çünkü hamle bittiği gün, hamleler bittiği zamanı kaplıdır. Bizim için inihlil ve inihlil başlar. Hamleler bir millet kansız bir vücut gibidir, kolay yakılır. Cumhuriyet hükümeti böyle bir hataya asla düşmez.

Yeni hükümetimiz, Saracoğlu hükümeti, işte bu iman ile ve sizden aldığı güvenle memleketin ihtiyaçları üzerinde duarecak, Türk milletinin refahı kavuşması için gereken yolları açacak ve bilhassa dünya herculmerci içinde Türk milletinin mukaddes haklarını, dünya vaziyetindeki nazik ve ehemmiyetli durumunu daima gözö-

1932 senesinin son ayları. Beyoğlunda, bir binanın birinci katında, sokaktan yarım duvar ve pencere ile ayrı olduğu için farlı olmanın odanda, uzun boylu, balmumundan dö-külünüz uzun yüzlü bir genç, uzun parmaklarla tuttuğu fransızca şiir kitabından okuyor: Titrer ve çarpın bir zavru kus gibi, Şu kalbi, kışkız, göğüsünden korurur, Ve gözden hayvan dostun diye, Öñüne istihlar ile atardın.

Bu, Yorgos papazı. Elinde tuttuğu kitap Beaudelaire'in meğhur «elem çikçikleri».

Papaz, son mısırı bitirdik-ten sonra, eskil bir hamur tah-tasından yapılmış çilingir sof-rasından bir kadeh aldı, içti. Yanmazda kadınlardakı bükerek birbirlerine baktılar, içlerinden biri, Türkiye olarak şunları söyledi:

— Bu Atinalar hep böyle dir. Dünyada kendilerinden baş-

la erkek yok zannederler. Ne-rede buranın erkekleri, nerede onlar!..

Kadın kendi hesabına pek haslı idi. Zira, Atınaya gidecek burada gördüğü işi orada da görmeğe kalkışsa, muhalhakk ağıltan ölürdü.

Henri Berstein'in Melo pi-yesini aynı tarzda anlayışınız, papaz ile dost olmamıza sebep olmuştur. İçimizde de, bu piyesin «Bach» m ikinci «suite» inden müphem olduğunu düşünüyorduk. Piyesi, Türkiye benim ter-cüme ettiğimi ve Darülbeyde oynandığını, benim tarafından Bedia «eski» Muvahhid Hanım

delâletile, henüz o zamanlar kitap halinde çıkmadığı için fransızca el yazması Yunanistan'a gönderilerek tercüme edildiğini öğrenince, papaz samimiyeti arttı. Ben de, papaz ile «Charles Boyer» arasındaki derin mübahemeti o zaman fark ettim, papazın bu esere hayranlığının manasını da anladım.

Papas, hakikaten «Charles Boyer» nın tipinde idi, sahne hak-reketleri, sesi ona benzeyordu. Bilhassa kadınlara üzerindeki tesiri, Boyer'in tesirine yakındı. Şunu da söyleyeyim ki, bil-mukabele kadınlara da papaz üzeride büyük bir tesiri vardı.

Hindistan meselesi

Gandinin Stalin ve Çan-Kay-Şek le görüşmesi istendi

Bombay, 31 (A.A.) - Devlet şurasında Avrupalı âza butun M. Parker bugün bir teklif yaparak Gandi'yi ve Hint kongresi icra komitesi âzaları-nın Stalin ve Çan Kay Şek ile buluşarak Hindistan meselesi üzerinde görüşmelerini istemiş tir.

M. Parker teklif edilen mü-lâkat yapıncaya kadar kongre-icra komitesi toplantılarının te-ali edilmesini de ileri sürmüş ve demmiştir ki:

Hindistan hükümeti seyahat işini tanzim edebilir Stalinle Çan Kay Şek Gandinin yaptığı tavsiyelerin Çin'in Rusyanın, Hindistanın ve diğer müttefik memleketlerin menfaatlerine uygun bir şekilde icra edilmesi için kendisine yardım edecek müesses'leri tayin edebilirler.

Yine o mesele

(Baş tarafı Birinci sayfa)

hazırklardan ziyade Komso-molık bölgelelerinde Sovyet ha-zırkları hakkında malfumat top-lamağa çalışmaktadır. Japon lar, Hokkaido'dan Sakalin ada-sına yeni unvucdar göndermiş-lerdir. Adada yeniden iki büyük deniz üssü ile 32 hava meydan-ı inşa edilmiştir. Sovyet ise uzak şarkta pek kuvvetli ve modern bir ordu bulundurmaktadır.

diğer ferkatlerde şerhleri düşürerek bu kabil vaziyetleri husus gümestir to-ment ediniz. Zira hadise tedbir nok-sasından değil, memleketin kendi istihsal ile geçiminde zorunda kal-masından ve istihsal miktarının da ancak kâfi gelmesinden neşet etmekte-dir. Hükümetimizin istihsal at-tırma yolunda atılmış olduğu ted-birlerle bu vaziyetin de önüne ge-çileceği zaman yaklaşmış bulun-u-yor.

Diğer taraftan Veli Lütfi Kırdar dün öğlen saat 16 da Basın birliğ-i merkezinde gazetecilerle bir haşh-hakke bulunmuş yukarıdaki boyana-trıda okuduğunuz hususat hakkında etraflı malfumat vermiştir.

Öğrenildiğine göre, belediyeye verilen yeni vaziyetlerin daha iyi bir şekilde inşaatı temin için en az 250 memurdan müteşekk bir belediye zabıtası teşkilatı kurmak lumnü gö-rülmektedir. Böyle bir teşkilatı da belediyenin bugünkü bütçesi ile kur-mağa imkân yoktur. Çünkü beledi-yeye varidatı muhtelif sebeplerden dolayı çok azalmıştır.

Mesela belediyenin gümüklerden aldığı 1,5 milyon lirak hisse harp dolayısıyla ihlaltın ve dolayısıyla gün-rük resminin azalmış olmasından 300 bin liraya düşmüştür. Mezbaha-vandatı da mühim surette azalmış-tır. Buna mukabıl masraflar alabildi-gine artmıştır. Mesela İstanbulun çöpünü Marmaraya dönmek işi av-velce 40 bin liraya yuhuluktan şimdi 150 bin liraya yapılabilmek-tedir. Hulusa her nevi masraflar ha-yat pahalılığı dolayısıyla üç misli art-mış bulunuyor. Takribi bir hesapl-a bu vaziyet belediye bütçesinde üç milyonluk bir açık husule getirmiştir. Bunu karşılamak için öngüdülen tedbirler arasında tramvay ve va-pur gibi natel vasıtalarına birer iş-ger kurus zam yapılmıştır. Böylece şehirden büyük kütledene tahmil edilmeden sevin karşılanması müm-kün olabilecektir.

Bu harp kıyasıyla bir harptir; muharip milletler, mağlup ol-dukları takdirde başlarına ge-lecek felâketin önünden beter olduğunu biliyor ve ülesiyi dü-şünüyorlar. Alman milletinin de nihayet bomba yağmurlarından yılmaya ihtimali varsa da, teh-

dit yağmur ile silahlarını bira-kacakları düşünmek bir psikö-loji hatasıdır. İngilizler, Cem-berlayn'ın zamanında, Alman ordularını Polonyayı çirkerken Alman milletini Havadan atfık-ları milyonlarca beyanname ile harpten vaz geçireceklerini san-mışlar; bu hata Polonyanın üç haftada yıkılmasına mal olmuş-tu.

Harpte, sözün tesiri olabil-mesi için, evvelâ vurmak, azamî siddetle vurmak lâzımdır. Bakalım hava Maresalı Harris, radyoda söylediği kadar sert ve amansız vurabilecek mi? Şimdilik yalnız mehtaptan mehtaba vuruyor ki bu, kâfi de-gildir.

ABDİN DAVER

Almanyayı hava hücumlarıyla ez-mek tehdidi

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

İleri. İngiliz tebliğleri 500, 600, 700, hattâ 1000 uçakla yapılan hücumlardan bahsetmişlerdi. Mesela 15 ağustos 1940 günkü bombardımana 1000 uçak iş-tirak ettiği, İngiliz avcıların 180 Alman uçağı düşürdükleri ve İngilizlerin 34 uçak kaybet-tikleri, bunlardan bazılarının pilotları kurtulduğu bildiril-miştir. Yine İngiliz kaynakları, 8 ağustostan 3 ilkinceye kadar geçen müddet zarfında İngiltere üzerinde Almanların 2442, İngilizlerin 650 kadar u-çak kaybettiklerini, Almanla-rın pilot zıyatı 6000 kişiyi bul-duğunu, aynı devrede 343 İn-giliz pilotu öldüğünü haber ver-mişlerdi.

Bu taarruzların son iki hafta-sında düşen 1 İngiliz uçağına karşı 3 Alman uçağı ve 1 İngiliz pilotuna karşı 14 Alman pilotu kaybolmuştur. Fakat İngiliz yüzü halkının bombardımanlar karşısında uğradığı zıyatı ağır-dır. 8 hazirandan birincisinin sonuna kadar 14,957 kişi ölmüş, 21,368 kişi yaralanmıştır; en ağır zıyatı 6,945 ölü ve 10,615 yaralı ile eylül ayında verilmiştir.

Fakat bu kadar insan öldü-ren ve pek çok tahribat yapan bu müthiş hücumlara, İngiliz milleti daha müthiş bir muka-vemetle dayanmış. Hitler'in um-duğu gibi boyun eğip aman dil-ememiş, barış istememiştir. O-vakittenberi de bu harp devam etti ve hâlâ da ediyor.

İngiliz hava ordusu kuman-danı Maresal Harris, Alman hal-kına hitap ederken — Siz, bizi bombaladınız; a-man dedirtmediniz; şimdi sıra bizi-m. Biz sizi daha büyük bir şiddetle bombalayacağız ve ni-hayet mağlup edeceğiz; diyor.

İngiliz milletinin hava hücum-ları karşısında gösterdiği mu-kavemeti, Alman milletinin gös-termeyeceğini sananlar ve bu düşüncelerini isbat için bir tak-kim deliller ileri sürerler var-dır. Belki öyledir; belki de de-gildir. Bu, ancak, Almanya, 1940 da İngilizlerin uğradığı kadar korkunç bombardmanlara fa-sılasız maruz kaldığı zaman an-layacaktır. Şimdilik, bitaraf bir düşünce ile Almanların da en az İngilizler kadar dayana-cıyı kabul etmek yanlış ol-maz. Alman ordusunun, cephe-de, gösterdiği kudreti, Alman milletinin cephe gerisinde, gös-termeyeceğini iddia etmek, müs-bef bir delile dayanmayan bir sözden ibaret kalır.

Daha evvel, İngiliz hava Ma-reşalinin yapacağı, dediğini yapması ve 500 - 1000 uçaklık hava ordularının Almanyayı, iyi ve fena havaya bakmadan, gece ve gündüz demeden fasıla-sız bombalaması şarttır. Bu, ya-pılamadığı takdirde, İngiliz ha-va kumandanı tehdidini ilke e-demeyen bir adam vaziyetine düşer ve o zaman, Alman hal-kının yılmak istediği manevi-yatı daha kuvvetlenir.

Bu harp kıyasıyla bir harptir; muharip milletler, mağlup ol-dukları takdirde başlarına ge-lecek felâketin önünden beter olduğunu biliyor ve ülesiyi dü-şünüyorlar. Alman milletinin de nihayet bomba yağmurlarından yılmaya ihtimali varsa da, teh-

dit yağmur ile silahlarını bira-kacakları düşünmek bir psikö-loji hatasıdır. İngilizler, Cem-berlayn'ın zamanında, Alman ordularını Polonyayı çirkerken Alman milletini Havadan atfık-ları milyonlarca beyanname ile harpten vaz geçireceklerini san-mışlar; bu hata Polonyanın üç haftada yıkılmasına mal olmuş-tu.

Harpte, sözün tesiri olabil-mesi için, evvelâ vurmak, azamî siddetle vurmak lâzımdır. Bakalım hava Maresalı Harris, radyoda söylediği kadar sert ve amansız vurabilecek mi? Şimdilik yalnız mehtaptan mehtaba vuruyor ki bu, kâfi de-gildir.

ABDİN DAVER

duğu için, beni biraz ihtiyarlat-tır. Hatırlamamak, hatırlamak istememek çok iyi bir şeydir. Zaman olur ki, ben, doğduğum tarihi ve seneyi bile unurtum. Bir defa bu, askerlik şubesinde başıma geldi. Az kalsın beni as-ker kaçağı diye yekalyacak-lardı. Halbuki...

Bir gün, yine o senenin son aylarında - bunları hatırlayı-şım tuhaf değil mi? - Beyoğlunda «Glorya» sinemasının bek-leme salonunda, Niko Galatis ve papas ile otuyorduk. İçeriye, ressam Arif Dino girdi, yanımıza geldi.

Papaz ile Arif Dino birbirle-rini görünce hemen kucaklaştılar. Sonra, yaram saat kadar, hiç etraflarına bakmadan, rumca konuşurlar. Pek tabii birşey anlamadım anlamadığım şey-leri öğrenmek de âdetim oldu-ğundan sordum. Arif Dino uzun boylu anlattı. Ben de size anlatayım. (Daha var)

Sovyetlere göre

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

sında Stalingradın karşısında bulunmaktadı.

Kızılörküz gazetesi de şöyle yazmaktadır: «Geriyeye doğru tek bir adım atılmamalı. Vatandaşlarımız emri, M. Müdafaat Komiserinin, Lâ-derimiz Stalin'in istediği budur. Memleketimizi tehdit eden ö-lüm tehlikesi karşısında en yük-sek kanun budur. Subayların temin edebilecekleri disiplin husus-tu bir esmî olmadıkça hiç bir ricat hareketi imkân vermemelidir. Emri almadan geri çekilmek suretile bayraklarımızın şerefini lekeliyecek olan birliklere men-sup subayların siyasi işçiler va-tanlarından hiçbir menahmet beklememeliler. Zafer veya ölüm bugün Kızılörküzden parolasıdır. Zaferin biden istediği fedakârlıklar ne kadar ağır ol-lursa olsun milleti kurtarmakla biz mükâfemizi almış oluruz.»

Moskova 31 (A.A.) - Reute-rin hususi muhabiri bildiriyor: Cenup meydan muharebele-rinde kat'i safhaya girilmiştir. cısları geçiktirme hareketleri saf-hası artık geçmiştir. Sovyet baş-ı komutanlığı, umumî mukave-met saatinin çalmış olduğuna karar vermiştir.

İzvestia gazetesi, bugün hü-kümetten alman ihlamlı yazıl-mış bas yazısında şöyle diyor: Hitleri sürüleri, tazyiklene mu-kavemetin çelik duvarı ile karşı koymalıyız. Vatan, artık geriye bir adım yok, diyor. Millet, ar-tık geriye bir adım yok, diyor. Stalin, artık geriye bir adım yok diyor.

Krasnaya Zvezda gazetesi de aynı noktayı belirterek diyor ki: Her ne pahasına olursa olsun, düşmanı durdurmalı, geri at-meli, sonra da mağlup etme-lidir. Kızıldoru için yalnız bir tek parula vardır. Ölmek, fakat bir adım bile gerilememek. Ced-lerimiz böyle çarpıştılar. Bizler de böyle çarpışmalıyız.

Bütün cephelerden gelen tel-graflar, Kızıldorunun gittikçe artan mukavemetiyle büyük kudreti belirtmektedir. Bu mu-kavemet, bilhassa Don kavşısın-da daha ziyade göze çarpma-k-tadır.

Litvinof Ruz-velt ile konuştu

(Baş tarafı birinci sayfa)

her partiye mensup mebuslar-dan mürekkep bir heyet önünde rus cephesi hakkındaki izahat ver-miş ve izahatı memnuniyetle kar-sılamıştır.

dit yağmur ile silahlarını bira-kacakları düşünmek bir psikö-loji hatasıdır. İngilizler, Cem-berlayn'ın zamanında, Alman ordularını Polonyayı çirkerken Alman milletini Havadan atfık-ları milyonlarca beyanname ile harpten vaz geçireceklerini san-mışlar; bu hata Polonyanın üç haftada yıkılmasına mal olmuş-tu.

Harpte, sözün tesiri olabil-mesi için, evvelâ vurmak, azamî siddetle vurmak lâzımdır. Bakalım hava Maresalı Harris, radyoda söylediği kadar sert ve amansız vurabilecek mi? Şimdilik yalnız mehtaptan mehtaba vuruyor ki bu, kâfi de-gildir.

ABDİN DAVER

duğu için, beni biraz ihtiyarlat-tır. Hatırlamamak, hatırlamak istememek çok iyi bir şeydir. Zaman olur ki, ben, doğduğum tarihi ve seneyi bile unurtum. Bir defa bu, askerlik şubesinde başıma geldi. Az kalsın beni as-ker kaçağı diye yekalyacak-lardı. Halbuki...

Bir gün, yine o senenin son aylarında - bunları hatırlayı-şım tuhaf değil mi? - Beyoğlunda «Glorya» sinemasının bek-leme salonunda, Niko Galatis ve papas ile otuyorduk. İçeriye, ressam Arif Dino girdi, yanımıza geldi.

Papaz ile Arif Dino birbirle-rini görünce hemen kucaklaştılar. Sonra, yaram saat kadar, hiç etraflarına bakmadan, rumca konuşurlar. Pek tabii birşey anlamadım anlamadığım şey-leri öğrenmek de âdetim oldu-ğundan sordum. Arif Dino uzun boylu anlattı. Ben de size anlatayım. (Daha var)

ABDİN DAVER

duğu için, beni biraz ihtiyarlat-tır. Hatırlamamak, hatırlamak istememek çok iyi bir şeydir. Zaman olur ki, ben, doğduğum tarihi ve seneyi bile unurtum. Bir defa bu, askerlik şubesinde başıma geldi. Az kalsın beni as-ker kaçağı diye yekalyacak-lardı. Halbuki...

Bir gün, yine o senenin son aylarında - bunları hatırlayı-şım tuhaf değil mi? - Beyoğlunda «Glorya» sinemasının bek-leme salonunda, Niko Galatis ve papas ile otuyorduk. İçeriye, ressam Arif Dino girdi, yanımıza geldi.

Papaz ile Arif Dino birbirle-rini görünce hemen kucaklaştılar. Sonra, yaram saat kadar, hiç etraflarına bakmadan, rumca konuşurlar. Pek tabii birşey anlamadım anlamadığım şey-leri öğrenmek de âdetim oldu-ğundan sordum. Arif Dino uzun boylu anlattı. Ben de size anlatayım. (Daha var)

ABDİN DAVER

ADLIYE koridorlarında

(Baş tarafı 2 inci sayfa)

bi verdi: — Yok efendim ben senin gi-bi bir adamam. — Öyleyse söylesene nereli olduğunu ne ile meşgul bulunduğunu anlatsana.

— Ben dedi köyümün fıkara-sıym Bay Hâkim, beni buralar-da süründürmeyiniz. Benim bu işlerle bir alakam olmadı, ba-na yazık değil mi?

Hâkim «Buna nasıl lâf anla-tacağım? Der gibi sıkıntı bir vaziyet almıştı. Adam mah-keme usullerine farkına varma-dık - vak idareye bir inadı var-dı. Bildiğini unutuyordu.

Köyde Ömer Sarıgillerle, Ali Uzunların arasında çıkan bir tarla meselesinden dolayı şahit yazılmıştı. Ömerle Aliye bir tar-la satıyorlar. Parası takistile ö-denecekmiş. Fakat Ali ancak 8 dönümlük tarlanın 3 dönümlük parasını verebiliyor. Ömerle de diğer geriye kalan 5 dönümlük yeri kendi hesaplarına sürüp e-kiyorlar. Bu yüzden mahkemelik oluyorlar. Hâkim, Milye:

— Bu vaziyet dedikleri gibi böyle midir? — Doğrusunu söylemek lâzım gelirse, evet öyledir... dedi.

Bir kenara çekildi ve hiç arzu etmediği halde doğru söyle-mekten duyduğu bir rahatlık içinde derin bir nefes aldı.

Çok merak elmiştir, koridor-da ona rastlayınca yanına yak-laşıp sordum: — Veli efendi dedim, senin çocuklarının, karının nüfus ka-ğıdı var mıdır? — Yok.

— Nikâh çıldırmış? — Yok.

Kaç senedir evli olduğunu çocuklarının kaç yaşında bulun-duğunu da bilmiyordu. Dünyada olup bitenlerden de asla ha-beri yoktu. O sade sahtiliğin güç bir iş olduğuna kani bulu-nuyordu.

AYŞE GÜL

SULTAN MECİT

DEVİRİ

BAŞ PEHLİVANLARI

Yazan: M. SAMİ KARAYEL

Dama; kurulmuş bir yay gibi bir dakiliyor ve biraz gelip hücum vaziyeti alıyordu.

Nihayet; güreş tarzını değiştirdim. Üzerime hücum etmeğe, zorla ellerinden, başından kaynağa başladım... O, yine tarzını değiştirmiyordu. Ve istediğim yenden tutmak kabil olamayacaktı.

On dakika olmuştu. Bir aralık ne oldu bilmem; birdenbire ve şimşek süratle havada döndüğünü ve gözlemleri açtığını zaman gökyüzünü seyrettiğini gördüm.

Ulaan, ne olmuştu böyle... Yenilmiştim. Yerimden kalktım... Kızarmış, bozarmış, bulaşmıştım. Ali bey gülerdi: — Bir yeriniz acıdı mı?... — Ben demedim mi?... Bu henüzler böyledir, dedi.

Fakat ben olduğum yerde duruyordum. Ne biçim yapıldığını, hangi oyuna takıldığını, nasıl olduğunu anlayamamıştım.

Biraz aklım başıma geldikten sonra, tellâğa dönerdik:

— Aferin. Yendin beni... Fakat rica ederim. Hangi oyuna ve nasıl yaparak eyledin bu işi?

Tellâk yanına sokuldu. «Kavvan» adına oyununu tarif etti. Vay canına! Bu derece gergin bir oyunu hangi süratle ve ne maharetle taahhüt etmiş bana...

Tekrar rica ettim... Ve... Tuttur gibi yaptım. Oyunu tekrar yaptığı zaman anladım ki, oyun dan ziyade sürat, azamî sürat ve çeyliklik lazım bu işe...

İşte; okuyucularım. Sivash Akkoyunlunun, Yürük Aliye attığı Kavan oyununu bu dedi. Sivash'a kaydedelim ki beni hamam küllhanında mağlup eden Sivash tellâk... Birer, birer arkadaşları kavan oyunu ile benim gibi yenerlek gökteki yıldızları saydımıştı.

Karakucak deyip geçmeyiniz. Çetin ve çok ustalık ve sürat, nefes istiyen bir Anadolu güreşidir. Karakucak güreşini, Kafkas Türkleri, Azerbaycan, Dağistan Kazaklar, Şerki ve Garbi Türkistan, Kırgızlar ve ilâh... Türk dıvarları yaparlar...

Hulâsa, Yürük Ali, Sivash Akkoyunlunun elinden yakanı kurtaramadı. Kaptırdığı ikinci kavan oyunu ile tenesirliğini yere vurdumuştu.

Güreşi kazanan Sivashlar... İki yüz koyunluk sürüyle Akkoyunlunun önüne katmışlar... Koşlarının boynuzlarını yaldızlamışlar... Davul zurna çalarak; Sivash'a gidiyorlardı. Bütün Sivash kadınları erkekleri; Akkoyunluyu kaşlamaya çıkmışlardı.

Akkoyunlunun namı almış yürümüşü. Tokatlı Yürük Alın-mağlılığı; Amasyalıları galeyana getirmişti. Bunlar da Sivashlarla boy ölçüşmek ve pehlivanları Ayıboğanı ortaya sürmek sevdasına kapılmışlardı.

Ayıboğan; cidden bir ayıyı batabilecek derecede kuvvetli bir babaymıştı. Bu pehlivan aynı zamanda mükemmel bir tirandadı. Ok ve yay kullanmak ta mahir bir cengâverdi. Onun öyle hünerleri vardı ki, herkesi hayretler içinde bırakırdı.

Bin yüz kademe ok atardı. Eski yenileri çulhalarına takılan zırları oklarla delendi. Ayıboğan atına biner... Elinde yayı, belinde ok mahfazası Amasya ovalarında bir aşağı bir yukarı at oynatırdı.

Ayıboğanın boyu çok uzundu. En yüksek boya daklı atlara bile özenli kullanmadan bir sıçrayışta atlar ve binerdi. Yüz yirmi okkâlık kadar bir gövdeye malikti.

Ayıboğanın cesaret ve seccati diğerlerde destandı. Orada burada türeyen borbaları bizzat gider tepelerdi.

Pehlivanlıktan ziyade tirandazlığı severdi. Fakat, pehlivanlığı Çorum, Samsun Çarşamba, Havza; Tokat ve Sivas havalarında söylenir dururdu. Bu civarlarda onu yenen yoktu.

Ayıboğan Yürük Ali ile bir ke re karşılaşmıştı. Lâkin güreşmişler, at üzerinde, ok atışı yarış yapmışlardı.

Tokatlı Yürük Ali de tirandadı. Lâkin, Ayıboğan onu atışta geri bırakmıştı.

Amasyalıları, Kazovası güreşinin neticesini hiç te beğenmemişlerdi. Ne de olsa, Tokat ken dilerine daha yakın olduğu için Yürük Aliyi de Sivashan ziyade kendilerine yakın buluyorlardı. Nihayet Ayıboğanı müracaat ettiler:

— Sivash bir Akkoyunlu türemiş... Tokatlı Yürük Aliyi mağlup etmiş... Haberin var mı yigit?... (Devamı yarın)

RUMELİHİSAR

NECİP BEY BAĞI

Hayvanat Bahçesi ve Gazinosu

Buğaz içinin en güzel manzaralı

Havadar, Eğlenceli ve az masraflı mahalli olan bu şirin ve güzel bağı görünüz

MÜKEMMEL CAZ VE ŞARKILAR

Meşrubat ve buzlu birer tatışımızdan uzundur.

Hariçten aileler yemeklerini beraberinde getirebilirler. Yalnız içret getirilmez. Bağda Kanlıkavak maden suyu da vardır.

1 AGUSTOS CUMARTESİ AKŞAMI

BÜYÜKDERE BEYAZPARK'ta

EŞSİZ SAN'ATKÂR MÜZEYYEN SENAR

Komikler - Mukallitler - Varyeteler Caz ve Dans
942 HEDİYELERİ DÂNS MÜSABAKASI
DİKKAT: arzu ettiğiniz şarkıların okunması için
MÜZEYYEN SENAR sahneye çıkıncaya kadar
müessesemiz müdüriyetine bildirilmesi rica olunur.
Konsumasyon 45 Kuruştur.

İstanbul ve civar Köylere Otobüsümüz vardır

İŞÇİ ALINACAK

BÜYÜKDERE

Kibrit fabrikası

MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Kibrit Fabrikası için aşağıda azılı şartlar altında, erkek, kadın ve çocuk işçi alınacaktır.

1 — Tekmil fabrika işçilerine iş günleri parasız sıcak öğle yemeği verilir.

2 — Ücretler:

a) Erkek işçilere:

Normal mesai saatları için erkek işçilere yapılacak işin mahiyetine göre saat başına ücret hesabı günde 100 kuruştan 170 kuruşa kadar.

b) Kadın işçilere:

Normal mesai saatları için kadın işçilere yapılacak işin mahiyetine göre 75 kuruştan 110 kuruşa kadar.

c) 12 yaşından 16 yaşına kadar olan erkek ve kız çocuklara:

Normal mesai saatları için çocuk işçilere saat başı ücreti hesabı 65 kuruş.

d) Tabii ve tahliye, ayı işçileri:

Bu kabil işlerde çalışanlara işin mahiyetine göre 150 kuruştan 170 kuruşa kadar.

e) Fazla mesai ücretleri:

Koordinasyon heyeti kararıyla fabrikanın günde yapacağı 3 saatlik fazla çalışmalarını % 30 zammı ilâve edildikten normal mesai ile 100—170 kuruşa kadar ücret alan bir işçiye 150 den 250 kuruşa kadar, 75—110 kuruşa kadar alan bir işçiye 110—160 kuruşa kadar, 65 kuruş alan işçiye 95 kuruş; 150—170 kuruşa kadar alan işçiye 220—250 kuruşa kadar gündelik verilecektir.

3 — Kanunî vergiler işçilere ait olmak üzere ücretler, fabrika dahil tahminatnamesinde yazılı hükümlere göre her 15 günde bir ödenir.

4 — İşçiler, yatacak yerlerini kendileri temin ederler.

5 — Talip olanların Büyükdere'de Büyükdere — Bahçeköy yolu üzerindeki Kibrit Fabrikası müdürlüğüne nüfus tezkereleri ve altı fotoğrafı beraber müracaat etmeleri ilân olunur.

Tesviyeci, Tornacı, Frezeci alınacak

Kibrit imal eden dairelerde veya fabrika tamirhanesinde makinist ve makinist muavini olarak çalışmak üzere birinci sınıf tesviyeci, tornacı ve frezeleme ihtiyacı vardır. Fabrikada yapılacak imtihan neticesinde gösterilecekleri ehliyet göre maaş veya saat başı ücretleri tayin edilecektir. Talip olanların vesikile birlikte Büyükdere'deki Kibrit Fabrikası müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

PARA PARAYI ÇEKER

T. İŞ BANKASI
K. TASARRUF HESAPLARI
2 BİNCİ ETERAJ
Kesidesine ayrılan kıramiyeler

1 adet 1000 liralık	
1 > 500 >	
2 > 250 >	
14 > 100 >	
10 > 50 >	
40 > 25 >	
60 > 10 >	

Mademki içiyoruz

ÇİR ÇİR

GAZUZU

İstanbuldaki mevcut Gazozların en nefisi

ÇİR ÇİR dır,

Halis şekerden ve limondan yapılır,

Kullandığımız kapsullar tamamen yenidir

Üstündeki ÇİR ÇİR etiketine dikkat ediniz

Her yerde ısrarla ÇİR ÇİR Gazozunu İSTEYİNİZ

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

İnhisarlar Müfettiş Muavinliği

Müşabaka İmtihanı

İnhisarlar umum müdürlüğü teftiş kadrosunda münhal bulunan müfettiş muavinlikleri için yazılı ve sözlü bir müşabaka imtihanı açılacaktır.

20/8/1942 pazartesi günü saat 10 da Sıkkocidde İnhisarlar Teftiş heyeti binasında yapılacak olan yazılı imtihanında kazananlar sözlü imtihana gireceklerdir. Her iki imtihanında kazananlar arasında en fazla derece alanlar İnhisarlar müfettiş muaviniğine alınacaklardır. Notlarda müsavat halinde lisans bilenler tercih edileceklerdir. Ücretler 3656 sayılı kanuna göre verilecektir.

Müşabakaya girebilmek için:

1 — Memurin kanununda yazılı şartlardan başka lisans ve beşerî tasvilleri veya sıyasal bilgiler okunulan, yahut yüksek Ticaret ve İktisat mezabından veya hukuk da müadilleri Mâarif vekâletince tasdik edilmiş bulunan yabancı fakülte veya yüksek mekteplerin birinden mezun olmak,

2 — Müşabaka tarihinde yaşı 30 dan yavaş olmak ve askerliğini yapmış bulunmak,

3 — Sıhhi vaziyeti kâfi mütâbâk ve her türlü yolsuzluk zahmet ve mesabakalarına dayanmaya müsait olmak,

4 — Ahlak ve seciye itibarıyla müfettişlik mesleğine alınmasına mani bir hal bulunmamak (Bu husus idarece yapılacak tabirlerle belirlenecektir).

Müracaat en geç 10/8/1942 akşamına kadar ve İnhisarlar umum müdürlüğüne hitap eden bir dilekçe ile yapılacaktır.

Bu dilekçeye:

1 — Mektep şahadetnamesi,
2 — Nüfus nüviyet cüzdanı
3 — Askerlik vesikası,
4 — Sıhhiyet memleketin her tarafında vâzife görmeye ve seyahatler yapmaya müsait bulunduğu hakkında tam teşekküllü resmi bir hastahane-den alınacak rapor.

5 — Polisten alınacak iyi hal kâğıdı,
6 — 6 tane 4,5 X 6 boyunda fotoğraf
7 — Hal tercemesi eklenecektir.

İsteklilerin imtihan programını Sıkkocidde İnhisarlar teftiş heyeti bürosundan almalılar lazımdır. (7962)

D. Demir Yolları İşletme U. M. İlanları

Muhammed bedeli 1600 (bin altı yüz) lira olan 1000 (bin) kg. adi yavarak takım çeliği (11/Agustos/1942) salı günü saat (14) on dörtte Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından pazarlıkla satın alınacaktır.

Bu işe görmek isteyenlerin 240 (iki yüz kırk) liralık kefil teminat ve kanunun tayin ettiği vesikile birlikte pazarlık günü saatine kadar komisyonca müracaatları lazımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyonca parasız olarak dağıtılmaktadır. (7921)

Nafia Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Su işleri on dördüncü gube müdürlüğü bölgesi içinde Amak ovası bahçiköyünün kurulması ve Asu'nun bir salâhının ikmal işleri. Tahmin edilen keşif bedeli fiat vahid esas üzerinden (1.533.182) lira (79) kuruştur.

2 — Eksiltme 26/8/1942 tarihinde rastlayan çarşamba günü saat (15) de Ankara'da Su işleri reisliği binası içinde toplanan Su Eksiltme komisyonu o dağında kapalı zarf usulüyle yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, umumî su işleri fiyat şartnamesi ile hususî ve fennî şartnameleri ve projeleri (50) lira (00) kuruş karşılığında Su işleri reisliğinden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin (60.345) lira (48) kuruşluk mukavele teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az üç gün evvel bir dilekçe ile Nafia Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesikile almalılar ve bu vesikayı göstermeleri şarttır.

Bu müddet içinde vesika isteklilerin bulunmayazlar eksiltmeye giremezler.

5 — İsteklilerin teklif mektuplarını ikmal maddede yazılı saatten bir saat önceine kadar Su işleri reisliğine mahbuz karşılığında vermeleri lazımdır. Postada olan teklifler kabul edilmez. (5910) (8070)

Gayri menkul satış ilânı

Üsküdar İcra Memurluğundan:

Üsküdar Selâmî Ali mahallesi Küllhan sokak 8 No. mükim Emine kızı Hamidenin Sakineden ödünç aldığı paraya mukabil ipotek yaptığı Üsküdar Selâmî Ali Efendi mahallesinin Küllhan sokak eski ve yeni 8 kapı No. Mustafa efendi vakfından bir tarafı Temel efendi menzili bir tarafı Ferid ağa menzili, bir tarafı Diran bağı dördüncü tarafı tarikâm ile mahdut ve tamamına (461) dört yüz altmış bir lira kıymet takdir edilen evin umumî hükümler dairesinde satılarak paraya çevrilmesine karar verilmiştir.

Gayri menkulün evsafı

Gayri menkul Selâmî Ali efendi mahallesi Küllhan sokak 8 No. bahçeli ahşap evdir.

Zemin kat: Zemin çimento kaplı bir taşlıkta bir kuyu, bir ocak mahalli ve altında bodrumu bulunan bir oda ve merdiven altında bir halâ ve bahçeye çıkılır bir kuyu mevcuttur.

Birinci kat: Ufak bir sahanlıkta karşılıklı iki oda bir helâ-dan ibarettir.

Bahçe: Sağ tarafı tahta perde, arkası ve solü duvarla tahdit edilmiş içinde dört meyva ağacı vardır.

Umumî evsafı

Ev ahşap, harap ve tamire muhtaçtır. İçinde elektrik tesisatı vardır.

1 — İşbu gayri menkulün arttırma şartnamesi 27/8/1942 tarihinden itibaren 942/490 No. ile Üsküdar İcra dairesinin müayyen numarasında herkesin görebilmesi için aşıktır. İlânda yazılı olanlardan fazla malûmat almak isteyenler, işbu şartnameye ve 942/490 dosya numarasıyla memuriyetimize müracaat etmelidir.

2 — Arttırmaya iştirak için yukarıda yazılı kıymetin yüzde 7,5 nisbetinde pey veya mülki bir bankanın teminat mektubu tevdi edilecektir. (Madde 124)

3 — İpotek sahibi alacaklılarla alâkadarların ve irifak hakkı sahiplerinin gayri menkul üzerindeki haklarında hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını işbu ilân tarihinden itibaren 15 gün içinde evrakı müsbitleriyle birlikte memuriyetimize bildirmeleri icabeder. Aksi halde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kılınlar.

4 — Gösterilen günde arttırmaya iştirak edenler arttırma şartnamesini okunmuş ve lüzumlu malûmat almış ve bunları tamamen kabul etmiş ad ve itibar olunurlar.

5 — Gayri menkul 7 Eylül 1942 tarihinde pazartesi günü saat 14 den 16 ya kadar Üsküdar İcra memurluğunda üç defa bağırdıktan sonra en çok arttırana ihale edilir. Ancak arttırma bedeli muhammed kıymetin yüzde 75 ini bulmaz veya satış isteyenin alacağına rûhanî olan diğer alacaklılar bulunup ta bedel bunların bu gayri menkul ile temin edilmiş alacaklarının mecmuundan fazlaya çıkmazsa en çok arttırmanın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 10 gün daha temdit edilecek 17 Eylül 1942 tarihinde perşembe günü saat 14 den 16 ya kadar Üsküdar İcra memurluğu odasında arttırma bedeli satış isteyenin alacağına rûhanî olan diğer alacaklıların bu gayri menkul ile temin edilmiş alacakları mecmuundan fazlaya çıkmak şartı ile en çok arttırana ihale edilir. Böyle bir bedel elde edilemezse ihale yapılmaz. Ve satış talebi düşer.

6 — Gayri menkul kendisine ihale olunan kimse derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse ihale kararı fesholunarak kendisinden evvel en yüksek teklifte bulunan kimse arzetmiş olduğu bedelle almalıya razı olursa ona, razı olmaz veya bulunmazsa hemen 7 gün müddetle arttırmaya çıkılıp en çok arttırana ihale edilir. İki ihale arasındaki fark ve geçen günler için yüzde 5 den hesap olunacak faiz ve diğer zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın memuriyetimizce alıcıdan tahsil olunur. (Madde 133)

7 — Alıcı arttırma bedeli haricinde olarak yalnız tapu ferah harcı yirmi senelik vakıf taviz bedelini ve ihale karar pul-larını vermeye mecburdur.

Müterakim vergiler, tenzilat ve tanzifat ve tellâhiye res-minden mütevellit belediye rütumu ve müterakim vakıf icaresi alıcıya ait olmayıp arttırma bedelinden tenzil olunur.

İşbu gayri menkul yukarıda gösterilen tarihte Üsküdar İcra memurluğu odasında işbu ilân ve gösterilen arttırma şartnamesi dairesinde satılacağı ilân olunur. 942/490

Kartal Jandarma BL. Komutanlığından:

Açık eksiltme ilânı

7/Agustos/1942 tarih cuma günü saat 15 de İstanbul Kartal Müdürlüğü eksiltme komisyonu odasında 997,96 lra keşif bedelli Maltepe Jandarma karakolu tamiri açık eksiltme usulüyle eksiltmeye konulmuştur. Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, keşif hulasası buna müteferri evrak Jandarma dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat 74 lra 85 kuruştur.

İsteklilerin en az bir tahhütte 500 liralık bu işe benzer iş yapışına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden tatil günleri hariç 3 gün evvel alınıms ehliyet ve 942 yılına ait Ticaret Odası vesikalara gelmeleri. (8042)

Sahibi: E. İZZET, Neşriyat Direktörü: Cevdet Karabilsiz
Basıldığı yer: «Son Telgraf, Mathaası»

Saraçlar Cemiyetinden

Cemiyet esnafa mukavva verecektir. Unvan tezkeresi ve cemiyet cüzdanlarıyla 3/8/1942 pazartesi saat 9 dan itibaren iki gün zarfında Uzun çarşı Kilit hanına müracaatları.